

NUNIA CHRISTINA

of DE ARMENISCHE CHRISTIN.

Vrij naar het Hoogduitsch

door

A. PRINS.

NIJKERK · G.F. CALLENBACH.

NUNIA CHRISTINA

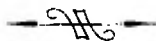
OF

DE ARMENISCHE CHRISTIN.

VRIJ NAAR HET HOOGDUITSCH

DOOR

A. P R I N S.

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

Ten Zuiden van het Kaukasusgebergte, dat de grens vormt tusschen Europa en Azië, tusschen de Kaspische en de Zwarte Zee, ligt een hoog land, met majestueuze bergen en groene weiden, die van zilveren beekjes doorsneden worden. Dat is Armenië, het vaderland van den wijnstok, de bakermat van het nieuwe menschengeslacht, dat God in Zijne genade, na het oordeel des Zondvloeds, nog uit Noachs nakomelingen ontstaan liet. Hier ligt ook de Arrarat, waarop eens de ark strandde, nadat de wateren van de aarde gelicht waren.

In dit land drong reeds vroeg, door Grieksche zendelingen verkondigd, het Evangelium van den Heere Jezus Christus door. Tenminste al uit de tweede eeuw na Christus bereiken ons berichten van bloedige vervolgingen van Armenische christenen. Ook regeerde hier in 't jaar 300 na Chr. een christelijke koning, Tiriclutes, met den bijnaam „den Grooten”, die den waren godsdienst krachtig steunde; terwijl een zijner opvolgers, Miesrobis genaamd, bijgestaan door een kring van uitstekende geleerden, aan dit volk eene Armenische bijbelvertaling bezorgde.

Noordelijk aan Armenië grenst een land, waar het heel anders gesteld is. Ruwer en wilder van klimaat en bodem,

werd het door een oorlogszuchtigen volksstam bewoond, die met groote taaiheid aan zijne heidensche zeden hing. Dat gebied heette eerst Herié, later werd het Gruzïë genaamd, en thans noemt men het Georzië.

De Heriërs vereerden twee oppergoden, het Licht en de Duisternis. De eerste stelde de goede, de laatste de booze verwoestende macht voor. Daarnaast hadden zij verscheidene ondergoden, welke de natuurkrachten verbeeldden. Ook was het vuur heilig, daar het de tegenwoordigheid der goede godheid te kennen gaf. Akkerbouw en handel stonden bij hen niet hoog in aanzien. Des te hooger werd de wapenhandel geschat. Reeds halfwassen knapen wisten speer en boog te hanteeren, en trokken op jacht en krijg uit. Het meeste genoeg hadden de Heriërs in den krijg. Niet zelden deden zij eenen inval bij hunne naburen, overvielen de vreedzame bewoners, plunderden hen uit, sloegen er velen dood, en staken hunne huizen in brand. Zoo waren zij een schrik voor de volkeren rondom; vooral ook voor de Armeniërs, die heel veel van hen te lijden hadden.

In het begin van de vierde eeuw regeerde over Herié koning Miranus, die bij zijn volk gaarne zachtere zeden aankweeken wilde. Met dit doel raadpleegde hij vele raadsleden en probeerde allerlei middelen, maar te vergeefs, — totdat op eenmaal God de Heere zelf met sterke hand ingreep en tegen alle menschelijke verwachting in op Koninklijke wijze Zijn eigen werk tot stand bracht.

Op zekeren dag ondernam een machtig stamhoofd der Heriërs eenen rooftocht naar het aangrenzende Armenische gebied. Reeds lang had hij een begeerig oog geslagen op de prachtige runderen zijner bureu, die op heerlijke

weiden graasden. De aanwezigheid eener sterke troepenmacht hield hem evenwel tot nog toe terug. Om de eene of andere reden werd de troepenafdeeling verplaatst naar den anderen kant des rijks en zoo kwamen de grenzen zonder bescherming. Deze gelegenheid kwam den buitlustigen roovers gunstig voor. Vroeg in den morgen slopen zij stilletjes over de grenzen en omringden het vreedzame dorp. Met wild krijgsgeschreeuw deden zij de bewoners opschrikken uit hun slaap. Er ontstond een kort, maar bloedig gevecht. Ieder, die zich verzette, werd neergesabeld. In een half uur was de overwinning behaald. De plundering ging ook spoedig genoeg van de hand. Reeds des avonds trokken de Heriërs, met rijken buit beladen en vele gevangenen meevoerende, terug naar hun eigen land, niets gevende om mogelijke wraak van de Armeniërs, tegen wie toch de ruwheid hunner bergen hen beschermde.

Volgens hun krijgsmanier had den volgenden dag de verdeeling van den buit plaats. Den hoofdman viel eene christelijke maagd, van groote schoonheid, met name Nunia Christina, toe. In hare houding bezat deze maagd iets, dat den heidenen achting inboezemde en hun belette haar ruw of onvoegzaam te behandelen. Hare ouders en bloedverwanten waren bij den overval omgekomen. Diep betreurde zij deze, maar hare vijanden vloekte zij niet, want zij was eene beelddraagster van haren Heiland, den Man van Smarten, die aan het Kruis voor zijne moordnaars bad, toen de wreede nagelen Zijn heilige handen doorboorden: „*Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.*” Deemoedig schikte zij zich in haar lot, dat haar eene ongewisse toekomst deed tegengaan, en telkens

ruischten Davids zoete harptonen door hare ziel: „*Al ging ik ook door een dal der schaduw des doods, ik zoude geen kwaad vreezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.*”

De hoofdman besloot onze Nunia Christina niet voor zich zelf te houden, maar haar op de slavenmarkt van de hoofdstad Weschita te verkoopen. Wyl zij buitengewoon schoon was, dacht hij zeker, een hoogen prijs voor haar te maken. Zij kreeg volop eten en drinken, werd zacht behandeld, en met schoone kleederen en paarlmoeren versierd, om den koopers welgevallig te zijn.

Het uitzicht, verkocht te worden, maakte het hart der arme gevangene zeer bedroefd. Ze wist toch, dat het lot der meeste slaven treurig is. Vooral was zij bevreesd, dat men haar dwingen wilde, den christelijken godsdienst te verlaten en aan de heidensche gruwelen mee te doen, wat haar geweten toch niet toe zou laten. Wat haar echter ook bedrukte en benauwde, verbrijzelde en verslagen maakte, zij legde het alles in warme, met tranen besproeide gebeden voor den Troon der Genade ter neder.

Toen de met angst verbeide dag van den verkoop ge komen was, ondervond Nunia Christina eenen goddelijken troost. 't Was haar, alsof een engel des hemels bij haar kwam en tot hare ziele sprak: „*In zes benauwdheden zal Hij u verlossen, en in de zevende zal u het kwaad niet aanroeren.*”

Vele kooplustigen spraken met den hoofdman. De meesten werden echter afgeschrikt door den hoogen prijs, dien hij eischte. Daar kwam de Koninklijke Kamerheer op de slavenmarkt. De liefvallige Nunia beviel hem. Hij werd het met den bezitter voor duizend

dinariën (2000 gulden) eens en kreeg haar zoo in eigendom.

Tot Nunia's blijdschap trof zij eene nette, rechtschapene omgeving, waar eene goedhartige huisvrouw regeerde, die hare ondergeschikten liefderijk behandelde. Alles deed zij, om de nieuwe slavin het droevige, dat zij beleefd had te doen vergeten; en als Nunia tot haren God bad, mocht niemand haar door spot of krenkende woorden storen.

Nunia liet niet na hare vrouw door vlijt en gewilligheid dankbaarheid te bewijzen. Tusschen haar en haar meerderen ontstond een hartelijke omgang, die met den dag vertrouwelijker werd. Zoo zeer wist zij de liefde en het vertrouwen te winnen, dat de Kamerheer haar op zekeren dag aan het hoofd van het geheele huishouden plaatste. In de stilte van haar hart werd ze toen bepaald bij den vromen Daniël, aan wien ook de Heer in het vreemde land de gunst der machtigen schonk, zoodat hij tot aanzien en eere kwam. En evenals deze nu in zijne opperzaal open vensters naar Jeruzalem had, waarvoor hij driemaal daags nederknielde, zoo bad ook zij den Heere dagelijks om lust, kracht en vastheid in 't geloof. Enkele malen was er zelfs wel gelegenheid om met hare vrouw en de andere huisgenooten over de heilgeheimen van het christendom te spreken. Als de dagtaak afgelopen was, zaten ze wel eens vóór het knetterende haardvuur bij elkaar. Dan legde Nunia opgewekte getuigenis af van wat er leefde in haar hart. Zij vertelde dan van Jezus' wondervolle geboorte uit de maagd Maria, Zijn lijden en sterven en opstaan uit het graf, Zijne hemelvaart en hemelsche heerlijkheid aan de Rechterhand Zijns Vaders en Zijne eeuwige liefde, waarmee Hij Zijne kinderkens heeft liefgehad van vóór de grondlegging der wereld. 't Was dan, alsof hare oogen

lichtten met hemelschen glans. — Bewogen en diep ontroerd riep ééns de vrouw des Kamerheers uit: „Voorwaar, Nunia Christina, uw God moet groot en machtig zijn, die zulke wonderen heeft verricht!”

Een jaar ging zoo voorbij en nog een, terwijl in stilte de eene zaadkorrel na den anderen uitgestrooid werd. En kwam het zaad niet dadelijk op, God de Heer zorgde, dat het niet verloren ging.

Op zekeren dag geschiedde het, dat een kind in de buurt zwaar ziek werd, het eenige kind harer ouders, een lief meisje van vier jaar. De dokters uit de stad, die van de geneeskunst niet veel afwisten, waren spoedig aan het einde hunner wetenschap. Hunne geneesmiddelen hielpen niets.

Ze meenden daarom, dat het kind betooverd was, en raadden, dat men naar de afgodenpriesters sturen zou, opdat deze door krachtige spreuken den invloed der tooverij wegbannen en door hunne profetie uitbrengen zouden, welke snoodaards het kind zoo wreedelijk betooverd hadden. In hunnen radeloozen angst bewilligden de ouders in het voorstel en boden den priesters groote sommen gelds, als zij het kind maar gezond maakten. De priesters doorwandelden en betastten het gansche inwendige van het huis, daarbij onverstaaubare woorden mompelend. Bij het ziekbed verrichtten zij allerlei wonderlijke ceremoniën. Zij sloegen zich zelf op de borst en rukten zich de haren uit het hoofd, zoodat het lieve kind dacht, dat er een troep duivels stond en van angst verging.

In dien nood herinnerde de moeder zich het christenmeisje en haar God. Had zij niet verteld, dat haar God door één enkel woord van Zijn mond kranken op grooten

afstand gezond maakte? Had zij niet Zijne liefde en goeder-tierenheid tegen iedereen geroemd? Misschien was Hij wel bereid ook aan haar kind hulp te verleenen. Zij tigde naar Nunia Christina toe, en sprak: „Ik weet, dat uw God een machtig Wezen is, en dat Hij grootere daden dan onze heidensche goden gedaan heeft. Ach, bid tot Hem voor mijn kind, dat doodelijk krank is, opdat Hij haar ook helpen moge! Onze dokters en priesters kunnen niets tot stand brengen. Ik zal u eene belooning geven zoo groot gij maar wilt. Kom toch gauw mee, vóór mijn kind sterft!”

De aangesprokene dacht een poos ernstig na, en antwoordde toen: Geld en goed wil ik niet hebben, want de hulp van onzen God is niet te koop. Gaarne echter wil ik tot Hem voor uw kind bidden, of Hij het u wil laten houden, als het in Zijn raad kan bestaan. Misschien behaagt het Hem, Zijn sterken arm te openbaren.” Tegelijk moest zij denken aan den apostel Paulus, die voor den gevallen jongeling Eutychus gebeden had. Ook deed de hemel met kracht dit woord in hare ziele dalen: „*Het gebed des geloofs zal den zieke behouden en de Heere zal hem oprichten*” (Jac. 5 : 15). Zoo werd zij gesterkt tot eene heilige taak. Daarna knielde zij bij het smartelijk ziekbed der lieve kleine neder, en sprak met eenvoudige woorden uit, wat de Heilige Geest haar gaf te bidden. Ademloos luisterden de omstanders naar de voor hen zoo vreemde woorden, die gansch anders klonken dan het geschreeuw en gejammer der priesters. Een uur ging voorbij. Toen nam de ziekte een keer. De koorts bedaarde, de benauwdheid verdween. Duidelijk bemerkten allen de ingetreden beterschap.

Hoe juichten de gelukkige ouders. Zij overlaadden de christin met woorden van dank. Deze weerde evenwel alles af en zei slechts: „Geeft niet mij, maar mijnen God de eer, en geloof in Hem, die het waarachtige Leven is, dat zich in Zijnen Zoon, Jezus Christus, heeft geopenbaard.”

De heidensche priesters waren over het gebeurde alles behalve gesticht. Liefst hadden zij Nunia Christina voor het gericht getrokken, zoodat het haar gegaan zou zijn als eens den apostel Paulus, toen hij te Philippi de bezetene maagd genas. Zij zochten het volk tegen haar op te hitsen, alsof zij den heidenschen goden oneer aandede. Haar goede heer echter, die grooten invloed op den Koning had, hield haar de beschermende hand boven het hoofd, zoodat niemand haar eenig leed durfde aandoen. Ook zorgde God voor haar, want God wilde haar tot nog grootere dingen gebruiken dan deze. De geheele afgodendienst en alle priesters moesten beschaamd gemaakt worden.

Op zekeren dag ging de mare door de stad, dat de Koningin plotseling hevig krank geworden was. Van uur tot uur steeg het gevaar, het kostbare leven steeds ernstiger bedreigend. Wederom moesten de dokters en priesters hunne kunsten beproeven. Zij braken zich het hoofd, rieden dit en dat, maar niets wou helpen. Toen kwam der Koningin voor den geest de wonderlijke geschiedenis der christelijke maagd, die men haar onlangs verteld had, en sprak zij den wensch uit, dat men deze bij haar bracht.

In het paleis raakte alles in opschudding. Men bezwoer de Koningin aan haar voornemen geen gevolg te geven, daar het den toorn der goden over het gansche land verwekken zou. Maar de Koningin volhardde bij haar plan;

en haar echtgenoot Miranus, die zijne vrouw boven alles lief had, hielp haar flink. Zoo werd er dan een bode gezonden naar Nunia Christina, met de belofte van groote belooningen, indien zij komen wilde.

Het meisje schrikte niet weinig, toen zij bemerkte, dat men haar zoo veel wonderkracht toedacht. „Het zij verre van mij,” riep zij uit, „ik ben geene tooveres of profetes, aan wie bovennatuurlijke machten verleend zijn, maar een arm, zondig menschenkind, gelijk gij allen. God de Heere zou mij met recht straffen, wanneer ik mij aanmatigde, wat Hij zelf alleen doen kan.”

De goede meesteres van Nunia drong haar ook nog, zeggende: „Ik smEEK u, geef de Koningin haar zin, ga om onzentwil tot haar, want het komt op ons hoofd neer, als gij weigert.”

Bij deze woorden begon onze lieve christin te weenen. „Meesteresse,” zoo betuigde zij, „ik weet, hoe goed gij altijd voor mij geweest zijt, maar mijn godsdienst gebiedt mij, Gode meer te gehoorzamen dan de menschen.”

Toen de Koningin de weigering van Nunia vernam, werd zij tot aller verbazing in 't geheel niet boos. „Wil het meisje bij mij niet komen,” zei ze, „dan zal ik mij tot haar begeven.” Toen beval zij den dienaren, haar bed op te nemen en het naar de christin te dragen.

Als Nunia Christina alzoo het vaste geloof der Koningin bemerkt, durft zij niet langer weerstand te bieden. In veel herkende zij een werken des Heiligen Geestes, die midden in het heidenland baan begon te breken voor het Koninkrijk van Jezus. Zij legde voor aller ooren een heerlijk getuigenis af van haren Heiland, Jezus Christus. Ook knielde zij bij de Koninklijke sponde neder en smeekte

Jezus, de Heelmeester der Koningin te willen zijn naar lichaam en ziel beide.

Eenige weken later was de Koningin hersteld en kon zij zich weer aan het volk vertoonen. Ieder jubelde en het gerucht van den grooten God der christenen, aan wien de genezing der Koninklijke vrouwe te danken was, verbreidde zich door het geheele land. Natuurlijk kreeg zoo het aanzien der priesters en afgoden een stoot en werd er heimelijk sterk over gedacht en gesproken om tot het christendom over te gaan.

De eerste die openlijk tot den God der christenen zich bekeerde was de Koningin zelve. Van de gruwelen der afgoderij wilde ze niets meer hooren. Liever ging zij om met de vrome maagd, die haar vol vuur van haren Heiland vertelde. Ook verzocht zij haren echtgenoot christenleeraars in het land te roepen, opdat het geheele volk in den christelijken godsdienst kon onderwezen worden.

Nu had Koning Miranus wel gaarne de begeerte zijner beminde gade vervuld, maar hij vreesde nog te zeer voor den geheimen invloed der priesterkaste; en ook was zijn eigen hart nog koud, nog niet tot den Heere Jezus bekeerd. Evenwel de Heere God had Zijn oog ook op Miranus gevestigd, en de dichter zegt 't zoo juist:

Maar d' altoos wijze raad des Heeren
Houdt eeuwig stand, heeft altoos kracht;
Niets kan Zijn hoog besluit ooit keeren,
't Blijft van geslachte tot geslacht.

Een jaar na al deze gebeurtenissen hield de Koning eens eene jachtpartij in de donkere oerwouden van den

Kaukasus. Op die jacht vervolgden zij een groot en sterk hert, dat, toen het door de jagers in benauwdheid gebracht was, over een breeden modderpoel heensprong. Ook de Koning sprong er over, zoodat zijne vrienden hem al spoedig uit het oog verloren. Toen de Koning eindelijk den terugweg zocht, bemerkte hij tot zijnen schrik, dat hij geheel verdwaald was. Hij zette den jachthoorn aan de lippen, maar geen teeken van antwoord verried, dat er menschen in den omtrek waren. Wegen of paden waren er nergens, die hem naar menschelijke woningen hadden kunnen voeren. — Tot overmaat van ramp viel de schemer in. Ook steeg uit het gras een vochtige damp op. Boven dien hoorde hij hier en daar het gebrul van wilde dieren. De anders zoo moedige man, die op het oorlogsveld nog nooit gebeefd had, begon echter bevreesd te worden; vooral toen hem bleek, dat zijn paard zoo moede was, dat hij afstijgen moest. — Nu begon hij den heidenschen goden te vragen om hem den weg te wijzen. Geen God bood zich aan als gids. Hij beloofde geschenken, offers, tempels. Alles te vergeefs. Zwarte nacht omsluisde hem. Ook ving een nieuwe kwelling aan. Honger en dorst gingen plagen. Alle zakken werden doorzocht. Nergens was voedsel. Zou nu hij, die duizenden aan geld en goed bezat en over vele menschenlevens te zeggen had, hier in de wildernis moeten versmachten? — Toen gedacht hij aan den God der christenen, die zijne gemalin van den dood had gered, terwijl eene stem van binnen zeide: „Roep Hem aan!”

„Als Gij werkelijk de ware God zijt,” begon hij in de benauwdheid zijns harten te smeeken, „ontferm u dan mijner. Voortaan zal ik van alle goden afstand doen en

U alleen dienen; voor U kerken bouwen, en alles in 't werk stellen, om mijn volk tot U te bekeeren."

Nauwelijks had de Koning dit gebed uitgesproken, of hij bemerkte vóór zich het licht van een vuur, dat juist ontstoken werd. Hoe juichte zijn hart bij dezen plotseligen aanblik. 't Was alsof de christengod op zijn gebed het „amen" volgen deed. Hij nam zijn paard bij den teugel en schreed in de richting van het vuur. Na een poosje zag hij eene kolenbrandershut, waarvan de bewoners juist met kolenbranden bezig waren. Op eene opene plaats in het bosch hadden zij eenen kolossalen hout-hoop opgestapeld, waaruit een rosse gloed te voorschijn kwam. Hartelijk namen de kolenbranders den verdwaalde op, ofschoon zij hem niet kenden, en verkwikten hem met spijze en drank. Des anderen daags verschenen ook de jachtgenooten des Konings, die reeds lang hun Koninklijken vriend met bezorgdheid hadden gezocht. Ieder was uitermate blij, hem weer behouden terug te zien. Diep bewogen vertelde de Koning zijn wedervaren, en bekende openlijk, dat hij zijne behoudenis aan niemand anders dan aan den God der christenen te danken had. Den goeden kolenbranders gaf hij rijke geschenken en verleende hun het recht in de Koninklijke bosschen immer zoo veel hout te kappen als zij voor hun handwerk noodig hadden.

Als een loopend vuur ging het gerucht van de goddelijke verandering des Konings door het gansche land. Vooral de Koningin was bovenmate gelukkig, zoowel om de genadige bewaring van haar gemaal als om zijne bekeering. Zij mocht daarin zien de verhooring van vele zuchten en gebeden. Ook was er nog iets. Reeds o zoo lang had hare ziele gehunkerd naar het Sacrament van

den Heiligen doop. En nu durfde zij open en zonder vreeze haar verlangen aan den Koning openbaren, en daarbij zelfs de hoop koesteren, dat ook hij dit Heilige Bad der wedergeboorte voor zich wenschte.

Nog geen vier weken na deze wonderdaden des Allerhoogsten zond Miranus een schitterend gezantschap, uit de voornaamsten zijns rijks bestaande, naar Keizer Constantijn den Grooten, die te Byzantium als de machtige beschermer der christenheid verblijf hield. Leider hiervan was Nunia Christina's heer, de Kamerling des Konings. Zij moesten den Keizer om christen-leeraars vragen, die het volk der Heriërs met het Evangelie konden bekend maken, en om knappe bouwlieden ter oprichting van kerken en scholen. Veertig dagen vertoefden de gezanten in de prachtige Keizersstad, welker tinnen naar twee werelddeelen schouwen, zooals zij daar ligt aan de blauwe wateren van den Bosphorus. De Keizer was zeer blij met het bericht, deed den gasten alle eerbewijzen aan en liet hun de schoonheden zijner residentie toonen. Zeer bewonderden de gezanten de kerken en scholen, de legerinrichting des Keizers en ook het mastbosch van schepen in de haven.

Toen zij huiswaarts keerden werden zij door honderd bisschoppen en christelijke leeraars begeleid.

In Herië begon nu een leven en beweging, dat den dageraad van een nieuwen tijd beteekende. De heidensche tempels werden alle afgebroken; op hunne plaats bouwde men hooggewelfde bedehuizen met slanke torens. Waar vroeger stuiptrekkende offerdieren onder het mes der heidensche priesters bloedden, klonk nu het vrome gemeentegelied en werd de levende verkondiging des Woords

gehoord. De arbeid der bekeering ondervond weinig moeilijkheden, immers de beide genezingen en de redding des Konings hadden al gewerkt. De harten der menschen waren ontvankelijk geworden voor het Evangelie der waarheid.

Binnen vijf jaren had het christendom zijn vreedzamen veroveringstocht door bijna geheel Herië gemaakt. Slechts in de eenzame boschstreken bleven nog kleine resten van het vroegere heidendom bestaan.

Hoe het toen met Nunia Christina gegaan is? Blij de groote veranderingen, die er in het land plaats hadden, trok zij zich in stilte terug. Zij wilde niet tot eer komen. Zij wilde slechts blijven, wat zij geweest was, een gering werktuig in de machtige hand van haren Heere en Heiland Jezus Christus.

Van haar sterven meldt de historie niets. Zonder twijfel was haar heengaan vrede, is zij ingegaan in de ruste die er blijft voor het volk van God. Het leven toch was haar Christus en dus haar sterven gewin. De Heere geve ons allen lust, te leven en te sterven zooals zij. In haar werd bewaarheid wat Paulus zegt in 1 Cor. 1 : 27—29:

Het dwaze dezer wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke beschamen zou; en het onedele en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niet is, opdat Hij hetgeen iets is, te niet zou maken; opdat geen vleesch zou roemen voor Hem.

